

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci

Jan Mrva: Moderní portugalský slang a jeho proměny, 2015, 45 stran

Student Jan Mrva si za téma své bakalářské práce vybral problematiku portugalského slangu a jeho užívání v každodenním životě. Jde o téma poměrně náročné i pro samotné Portugalce, natožpak pro nerodilého mluvčího. Při výuce se totiž studenti učí zejména standardní podobu jazyka, která je i základem veškerých dostupných učebnic, a s jinými jazykovými variantami, jako jsou např. slang, argot či dialekty, se setkávají spíše okrajově a většinou pouze teoreticky (dialekty). Dalším úskalím zamýšleného projektu této bakalářské práce byla poměrně nejednoznačná a nejednotná terminologie v této oblasti jak v lingvistice české, tak i portugalské. Sekundární literatura věnující se portugalskému slangu navíc také není příliš četná. Pro zpracování tohoto náročného tématu autor plně využil svého ročního studijního pobytu v Lisabonu.

Práce je rozdělena na čtyři části: 1. Úvod, 2. Teoretická část, 3. Praktická část, 4. Závěr. V úvodní části autor osvětluje obecně okolnosti problematiky slangu. V druhé teoretické části se zabývá základními sociolingvistickými pojmy, jako jsou diglosie, dialekt, sociolekt, slang a argot. Definice jednotlivých pojmů dokumentuje také praktickými příklady. Velice podrobně se věnuje vysvětlení portugalských termínů *calão* a *gíria*, srovnává je jejich definice v různých portugalských slovnících i u různých lingvistů. Na závěr této části rozebírá tyto pojmy také z diachronního pohledu. Stěžejní částí práce je třetí analytická část. Autor se rozhodl zkoumat portugalský slang na základě dotazníku. Nechal se inspirovat výzkumem, který provedla americká lingvistka Connie Eble. Vypracoval tak dotazník složený ze dvou částí: v první měli portugalští respondenti přiřazovat maximálně dvě slangová slova pro běžná portugalská slova, zatímco v druhé, diachronně zaměřené části, měli prokazovat své znalosti z oblasti staršího portugalského slangu (18. a první polovina 20. století). Své respondenty dále rozdělil podle několika hledisek: věk, pohlaví a původ. Zpracováním dotazníků tak bylo získáno celkem 301 slangových slov, jejichž významy autor dále porovnával s definicemi uvedenými ve dvou internetových slovnících portugalštiny. Následovně byla slangová slova ještě rozříděna z hlediska způsobů jejich tvoření (metafora, sufixace, elipsa, cizojazyčná slova). Poté ještě autor stručně pojednává o proměnách portugalských slangových výrazů a ukazuje, jaké jsou základní tendence jejich vývoje. V závěru mimo jiné konstatuje, že, zatímco dříve mluvčí používali spíše výrazy pocházející z jazyků, jako jsou např. italština či francouzština, dnes je největším zdrojem portugalského slangu samozřejmě angličtina. Práce dále obsahuje povinné části – český a anglický abstrakt seznam použité literatury a dvě přílohy – zadání dotazníku a kompletní výsledky výzkumu.

V práci její autor prokázal schopnosti jak pro teoretické lingvistické myšlení, tak pro důsledné zpracování získaného jazykového materiálu. Práce působí vyváženě a přehledně po všech stránkách. Výklad je často doplňován grafy či tabulkami, což také přispívá k její názornosti. Ocenitelná je i skutečnost, že se v jejím textu téměř nevyskytují pravopisné či jiné chyby.

Vzhledem k výše uvedenému konstatuji, že předkládaná bakalářská práce Jana Mrvy splnila všechny požadavky na ni kladené a doporučuji ji tak k obhajobě. Navrhuji její hodnocení známkou výborně.

V Brnkách 27. 5. 2015

PhDr. Jan Hricsina, Ph.D.